

KMETSKI LIST

Izhaja vsake sredo. — Naročnina: za celo leto 30 Din. za pol leta 15 Din. za inozemstvo za celo leto 50 Din — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toči se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Inž. J. Teržan:

Vloga tehnike v poljedelski krizi.

Eden od vzrokov agrarne krize je nadprodukcija. Poglejmo, na kakšen način je nastala ta nadprodukcija živil, v prvi vrsti nadprodukcija žita; kaj je vzrok, da je cena pšenice tako nizka; komu se še izplača pridelovanje pšenice po tako nizki ceni?

Cena pšenice je: v Kanadi Din 90 za 100 kg, v Jugoslaviji Din 130 za 100 kg, v Nemčiji Din 240 za 100 kg, v Franciji Din 330 za 100 kg.

Žito, ki prihaja v Evropo preko morja, je povzročilo padec cen. Isti slučaj se je odigral v drugi polovici prejšnjega stoletja. Takrat so naseljenci v rodovitnih in prirodno bogatih prerijah združenih držav začeli pridelovati žito. Vzeli so prvič v službo poljedelstva parni stroj. Z njim so hitro, lahko in razmeroma poceni obdelali zemljo. Pridelovalni stroški so bili mnogo manjši kakor v Evropi. Zato so lahko Amerikanci konkurirali s svojim žitom v Evropi. Cene žitu so takrat padle neverjetno nizko.

Vzrok padanja cen v drugi polovici prejšnjega stoletja je bil parni stroj v službi poljedelstva. Tehnični vzroki današnje agrarne krize pa so sledeči:

V Kanadi, Argentini in Avstraliji so zasejavali vedno večje površine. V Kanadi pa je bilo to mogoče samo vsled tega, ker je rastlinsko vzgojna tehnika ustvarila pšenično sorto s kratko življensko dobo. Ta pšenica se je lahko pridelovala v severnejših krajih. Rastlinsko vzgojna tehnika je z ustvaritvijo nove pšenične sorte razširila površino, prikladno za pridelovanje pšenice. Severna pšenična meja v Kanadi je pomaknjena znatno v severnejše dele Kanade, kjer poprej ni bilo mogoče pridelovati pšenice.

V Avstraliji in na vzhodu ameriških združenih držav se je lahko pristopilo k pridelovanju pšenice v suhi podvrženih krajih s pomočjo takozvanih Dry-Farming sistema. S pomočjo specialnih strojev za obdelovanje zemlje in setev, kakor tudi s pomočjo specialnih pšeničnih sort je mogoče v teh krajih pridelovati pšenico, kar pred tem ni bilo mogoče.

V Argentini pa preoravajo travnike in pašnike, ki jih zasejavajo z pšenico. Rastlinsko vzgojna tehnika je tudi tukaj dvignila pridelok pšeničnih sort s selekcijo za okroglo 25%.

V zadnjem desetletju pa je poraba strojev še znatno znižala pridelovalne stroške v teh deželah. Od vseh strojev igra najvažnejšo vlogo:

traktor,

ki je zamenjal parni stroj. Traktor se ne uporablja samo za obdelovanje zemlje. S traktorjem se izvršuje tudi vse delo pri žetvi

in s traktorjem se odpelje žito iz farme na železniško postajo. Tako dolgo, dokler se je traktor uporabljal samo za oranje, se pridelovalni stroški za žito niso mogli znatno znižati. Za žetev se je rabilo mnogo ljudi in konjske vprege. Ko pa so tudi stroje za žetvo in mlačvo stavili v pogon z istim traktorjem, s katerim so poprej izvršili samo oranje in setev, so se pridelovalni stroški znatno znižali. Predvsem je postala konjska vprega nepotrebna. Tudi število potrebnih sezonskih delavcev je padlo. Na ta način so se znižali pridelovalni stroški za okroglo 20%. Toda traktor je povzročil še drugo spremembo v gospodarstvu. Ker se ni rabilo več konjske vprege, ni bilo več potrebno pridelovati krme za konje. Vso ono površino, na kateri se je poprej pridelovala krma, se sedaj zasejava z pšenico. Traktor je povzročil povečanje površine za pridelovanje pšenice. Traktor in poljedelski stroji so torej povzročili znatno znižanje pridelovalnih stroškov, vprežna živina in pridelovanje krme je postalo nepotrebno, število potrebnih človeških rok se je istotako znatno zmanjšalo. Takšna posestva se lahko imenujejo tvornice za žito.

Sličnemu tehničnemu pridelovanju žita pristopa sedaj tudi Sovjetska Rusija. Tudi v Rusiji je dobil traktor glavno vlogo v kmetijstvu.

Naše prosvetno delo.

Stara modrost in izkušnja nam pravita, da se človek nikdar ne izuči. Vsak dan nam prinaša kaj novega, česar še nismo doživeli, vsak doživljaj pa moramo spraviti v nekak sklad s tem, kar že vemo.

Tako se naše izkušnje vedno bolj množe in lastna izkušnja je glavni temelj našega znanja.

Naše znanje pa ne izvira le iz lastne izkušnje in iz lastnih doživetij, ampak tudi iz spoznanja in doživetij drugih ljudi, zlasti tistih, katerim verujemo in ki jim zaupamo. Stariši pripovedujejo otrokom, kar so oni doživeli in jim razlagajo razne življenske pojave, da obvarujejo otroke škode. Beseda starišev je prva šola za otroke. Kar pa otroci ne zvedo doma, tega se uče v šoli, kar pa otrokom še šola ne da, to izvedo otroci iz tiskane besede, ko se nauče brati.

Ni pa važno samo to, da stariši in šola otrokom in sploh mladim ljudem nekaj pripovedujejo in jih nekaj uče, ampak važno je tudi to, kaj jih uče in kako!

V tem oziru — to moramo žalibog odkrito priznati, smo mi še zelo, zelo na slabem. Le pogledjmo našo kmečko mladino — kaj ve in zna kmečki otrok? On pozna domačo hišo, pozna go-

Sicer je število onih gospodarskih obratov, ki so tehnično popolnoma urejeni, še razmeroma malo. Toda na teh gospodarstvih se prideluje žito samo za svetovni trg. Vsled tega ima žito, pridelano v teh obratih po tako nizkih pridelovalnih stroških, na formiranje cen odločujoči vpliv. To pa vsled tega, ker je ponudba v žitu na svetovnem trgu večja od povpraševanja. Zato pridobiva vedno večjo važnost oni obrat oziroma način gospodarjenja, ki prideluje istovredno blago čim cenejše.

Ako pogledamo na svetovno gospodarsko življenje, kakor se danes razvija, ne moremo trditi, da se bo posrečilo celo svetovno gospodarstvo tako organizirati, da se ne bo nikjer ničesar več pridelovalo, kot je potrebno na človeštvo. Ponudba v žitu na svetovnem trgu bo stalno večja kakor pa povpraševanje. Izjema lahko nastane samo v slučaju, da narava sama intervenira. Suše, poplave, razne boleznih lahko edino vplivajo na zmanjšanje pridelka v poedinih krajih sveta. Iz tega sledi, da mora naš zemljделец računati vedno s konkurenco. Konkurenco lahko vzdrži samo dobro in ceneno blago. Pridelovanje takšnega blaga je mogoče samo s pomočjo moderne zemljedelske tehnike. V boju se mora posluževati istih sredstev. Tehnično slabši podleže. Od dveh tehnično enako močnih pa zmaga oni, ki ima razen tega še druge posebne dobrine.

Naloga našega kmetovalca je, da izpopolnjuje tehnično stran svojega gospodarstva. To zamore samo z združenimi močmi. Moderna tehnika in združna ideja edini lahko rešita slovenskega kmeta.

spodarska poslopja, pozna travnik in njivo in pozna domače živali — ampak kako in koliko? Ali ve kmečki fant kaj prida o tem, kako in zakaj raste trava in žito? Ali ve, kako raste in kako se razvija žival? In tako bi lahko naštevati še celo vrsto stvari, ki bi jih morali zlasti kmečki otrok vedeti, pa jih ne ve, ker mu tega nihče ne pove. Kmečki otrok živi v naravi, od narave in z naravo, pa ravno naravo najmanj pozna.

Ne, še nekaj je, kar kmečki otrok še manj pozna kakor svojo bližnjo in daljno okolico — to je on sam, to je človek! Vsak človek je sam za sebe središče vsega, kar ga obdaja, pa ravno o sebi najmanj zna in ve!

Narava je naše življenje, a ravno naravo najmanj poznamo — to je glavna hiba in največji nedostatek naše vzgoje. Nečemo s tem reči, da za otroka ni dobro, če zna n. pr. še kakšen tuj jezik — dobro je vse, kar človek ve in zna, ampak najvažnejše je vendarle poznanje samega sebe in poznanje narave in baš v tem oziru nas čaka še mnogo vzgojnega in reformativnega dela.

Človek pa ne živi sam, ampak živi v družbi in zato mora biti njegovo razmerje do družbe na

en ali drugi način urejeno. Sedaj pa pogledajte okrog sebe in vprašajte: Koliko je ljudi, ki poznajo pomen besede »človeška družba«? Koliko je ljudi, ki so si na jasnem, kaj je občina in kakšno razmerje naj vlada med posameznikom in občino? In koliko je ljudi, ki vedo, kaj pomeni beseda »državljan« in kaj je »država«? Vse to pa so stvari, brez katerih dandanes človek ne more več izhajati, če noče biti več ena hla-

pec in poslušno orodje v rokah drugih ljudi. O tej silno važni kulturni in tudi gospodarski zadevi je žalibog pri nas še jako malo pouka in zato mora biti glavna naloga vsake ustanove, ki si je naredila nalogo širiti med ljudmi kulturo, da skuša baš te nedostatke naše »vzgoje« vsaj popraviti, če jih že ne more popolnoma odpraviti.

Bili smo v tečaju „Kmetijske prosvete“.

Teden, kratek je, ali ipak smo v teku enega tedna slišali v tečaju »Kmetijske prosvete« mnogo, mnogo dobrega, koristnega, takega, ki človeku odpira oči, katere morajo biti odprte posebno danes, ko vse človeštvo na zemlji preživlja krizo: duševno, društveno, gospodarsko, politično... V srce, v dušo silijo, da stopijo na mesto starih načel individualizma (egoizma) nova, mlada načela vzajemnosti, v kateri vzajemnosti naj bi se mislilo, čustvovalo, gospodarilo, politiziralo o bodočnosti.

V nasprotnem slučaju moramo podleči svetovni konkurenci; vzajemnost že danes ubija poedinca. V starokopitnosti je naša propast neizbežna... Vsled tega nam je bilo na tečaju dobro razloženo, objasnjeno, kaj pomenijo zadruga. Le v zadrugi se morejo uporabiti vsa tehnična sredstva, stroji, kemični proizvodi in dr.; brez uporabe teh sredstev ostanemo zadaj za časom — postanemo nemožni za vstop v svetovni gospodarski, socialni, politični itd. konkurenčni boj.

Vzajemnost nas ne bo rešila samo gospodarsko, ampak tudi duševno; vzajemnost je namreč tista oblika v človeški družbi, ki more v odnosu človeka do človeka prinesiti več prisrčnosti, več ljubezni, več krščanstva, česar je danes, na žalost, med ljudmi malo. Ta prisrčnost bi nas osrečila duševno, bila bi duševna, živa hrana, katere smo tako potrebni, prvenstveno mi Slovenci. Žejni smo živega blagoslova, žejni smo ljubezni. Vzajemnost je pot Gospoda... tista pot, o kateri se govori v sv. pismu: »Pripravite pot Gospodovo... vi, ljudje, sami... in jaz bom prišel med vas... v vidu Ljubezni...«

V tečaju »Kmetijske prosvete« smo uvideli, da ne zadostuje imeti ozko gospodarsko, socialno, politično obzorje; ni zadostno, da gledamo samo obstoječe razmere: gospodarske, socialne in druge, v naši ožji domovini. No, uvideli smo da moramo, ako se hočemo rešiti kriz, gledati na vso državo, na vso Evropo, na ves svet, ter iz teh širokoobzornih vidikov poiskati zdravila, sredstev za bodoči obstoj.

Samo tale primer: Slišali smo, da obstoji na svetu ogromna nadprodukcija žita ter da je vsled tega posebno za nas Slovence neracionalno ako se še v bodoče pečemo v tolikem obsegu z žitom kakor do sedaj. Za nas je neobhodna potreba, da se posvetimo bolj živinoreji, sadjarstvu, vrtnarstvu itd.

Svetovni trg je danes rafiniran, išče le samo izbrane proizvode. Da bi mogli doseči izvrstnost, izbranost produktov, so nam v to svrhu neobhodno potrebne selekcijske zadruga... in prosveta, kmetijska prosveta...

Da, svet je rafiniran na zunaj, po naših pojmih — rafiniran do abnormalnosti —, tak je tudi, kakor rečeno, svetovni trg. Čeprav je tako, se moramo tega zavedati, ker to je obstoječ... in vladujoč fakt in temu fakti moramo, vseč ali ne vseč, prilagoditi celokupno naše gospodarstvo, ker sicer lahko pademo v preveliko odvisnost, da ne rečemo sužnost in konečno v letargijo (mrtvilo). Česar je več, to vlada; če je zla, več, zlo vlada; če je dobrega več, dobro vlada; in sicer tako, da mora vse drugo služiti premoči.

Ko smo poslušali strokovno predavanje o zadružništvu, o carinab in drugem se mi je porajala misel, ki je morda za nas — vsaj za tale prehodni težki čas — zdravilna? Namreč: Mi

imamo zvezo Slov. zadrug v Ljubljani, kot matice drugih zadrug med nami. Ali ne bi bilo velikega pomena, ako bi imeli še eno tako zadrugo, recimo v Banatu, ki bi stala z zadrugo oziroma zvezo v Ljubljani v največjem kontaktu. Preko teh zadrug naj bi se vršilo potrebno izmenjavanje proizvodov. Banat bi nas zalagal z žitom, a mi Banačane z živino, lesom, sadjem in dr. V takem stanju bi se mogli brez skrbi bolj posvetiti travništvu, pašništvu, torej — živinoreji, sadjarstvu itd. Ti dve zadrugi, zvezi, naj bi bile matice in tudi informatorja, kaj je potrebno Sloveniji, kaj je potrebno Banatu, ne samo Banatu... no tudi Balkanu sploh, dalje, kaj naj goji Slovenija, kaj naj goji Banat, Balkan. Na ta način bi se uravnovesila produkcija vsaj v naši državi; odpadla bi vsaka nadprodukcija, vsled katere smo toliko pasivno prizadeti.

Seveda, s tem je samo malo povedano o tečaju, ker v njem smo zvedeli še polno drugih koristnih stvari. Vsi predavatelji so bili izbrani strokovnjaki in vsak je zbral v predavanje snov, ki je danes aktualna in nujno potrebna... da je last delavca — kmeta. Obiskovalec tečaja.

Nikola Preka,

minister za socialno politiko, je predsedoval te dni važni konferenci v Beogradu, ki je producavala vprašanje brezposelnosti v Jugoslaviji. Po izjavi ministra Preke to vprašanje še ni zavzelo takih mej, da bi ogrožalo državni proračun in družabni mir.

Čas za obrezovanje sadnega drevja je tu!

Preškrbite si orodje znamke „KUNDE i sin“ katero je priznано najfinejše za obrezovanje in katerega dobite najugodnejše pri tvrdki z železnino

Stanko Florjančič
Ljubljana, Sv. Petra cesta 35

Jubilej zaslužnega moža.

25. II. 1881 — 25. II. 1931.

V sredo, 25. februarja je poteklo 50 let, kar je bil na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja vsega zdravilstva gospod dr. Vinko Gregorič, bivši predsednik Mestne hranilnice ljubljanske. Gospod jubilar se ni le odlično udeleževal v svoji poklicni stroki, marveč je s svojo velikopoteznostjo in bistroumnostjo odločilno posezel tudi v naše politično in gospodarsko življenje.

Po promociji je vstopil v službo v takratni deželni bolnici v Ljubljani, kjer je kot sekundarij in asistent služboval do leta 1886 in 1892 je bil imenovan za primarija.

Za časa svetovne vojne se je naš jubilar javil za vojaško službo in je z veliko požrtvovalnostjo deloval tam skoraj do prevrata. Takoj po ujedinenju pa je preosnoval »Društvo zdravnikov na Kranjskem« v »Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani«.

Neprecenljive in nevenljive pa so njegove zasluge za ustanovitev »Zdravniških zbornic v Jugoslaviji«, katere predsednik je bil do svojega 70. leta, nakar je bil izvoljen za častnega predsednika.

Ni pa naš jubilar ostal samo pri zdravniški vedi in praksi, ampak je svoje velike sposobnosti in svoje obširno znanje posvečal tudi splošnim vprašanjem slovenskega življenja.

Takoj po prihodu v Ljubljano je bil izvoljen v odbor »Narodne čitalnice« in v odbor »Društva Narodni dom v Ljubljani«. Da bi se dom čim prej postavil, je organiziral takozvano »Krajearsko družbo«, ki jo je kot predsednik vodil več let in ki je po malih zneskih med najširšimi ljudskimi sloji zbirala prispevke za Narodni dom, ki je bil dograjen in slovesno otvorjen 11. oktobra 1896.

Leta 1892 je ustanovil »Vzajemno podporo društvo v Ljubljani«, ki se je pozneje preosnovalo v »Vzajemno posojilnico«. Ustanovil je »I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani«.

Nekaj let pred svetovno vojno je bil izvoljen v deželni zbor kranjski, v katerem je zastopal volivni okraj Kamnik, Radovljica, Tržič.

Mestni hranilnici v Ljubljani je načeloval od 10. februarja 1928. Za njegovega predsedovanja se je stanje hranilnih vlog dvignilo od 314 na 454 milijonov dinarjev, dubiozne terjatve so se vse odpisale in rezervni zakladi so narasli preko 8 milijonov dinarjev.

Zroči na dolgo polstoletno dobo plodnosnega in nesebičnega njegovega javnega delovanja, želimo našemu občesposlovanemu jubilaru, da bi še dolgo vrsto let korakal po začrtani poti naprej!

Politične vesti

Pretekli teden nam je prinesel zelo važen političen dogodek:

SPORAZUM MED FRANCIJO IN ITALIJO

glede omejitve oboroževanja na morju. Točna vsebina sporazuma sicer še ni znana, iz časopisnih poročil pa vendarle sledi, da je Italija priznala Franciji neko prednost, zato pa je tudi Italija dobila zagotovljene neke olajšave.

Značilno je, da je sporazum posredovala angleška vlada. Angleški minister za zunanje zadeve Henderson se je sam peljal v Rim, kjer je dosegel uresničenje svojega predloga za sporazum.

Posledica tega sporazuma utegnejo biti jako pomembne tudi za bodočo konferenco za razorožitev na kopnem.

V Parizu se je vršila važna

AGRARNA KONFERENCA.

Na tej konferenci, kjer je bilo zastopanih 11 evropskih držav, so ugotovili, da potrebujejo industrijske evropske države še vedno nekaj milijonov ton žita za uvoz. Gre sedaj le za odločitev, ali bodo uvažali potrebno žito iz Amerike ali pa iz vzhodno-evropskih držav. Toda če pade tudi odločitev v našo korist, s tem še ni rečeno, da se bodo cene pri nas dvignile, kajti že na sami konferenci so naglašali, da bo glede cen še vedno zelo merodajna ameriška konkurenca.

Za našo domačo zgodovino pa je zelo pomemben

PROTEST JUGOSLOVANSKIH ŠKOFOV

proti raznaredovanju Slovencev in Hrvatov v Italiji, kolikor se tiče bogoslužja. Pomembno je, da je ta protest našel odziv po vsem svetu, ker so ga objavili vsi veliki svetovni listi.

• • •

Politika in politika.

»Slovenec« ima že precej časa stalno rubriko z naslovom »Kaj pravite«. V tej rubriki objavlja včasih prav lepe in zanimive stvari, včasih pa se tudi nekoliko spozabi — kakor pač nanese. Tako se je precej spozabil pretekli teden, ko je »v cajtenge dal« shod »Kmečke prosvete« v Zalcu; posebej pa je še potipal glavnega govornika na tistem zborovanju g. Pučlja, kateremu očita, da je govoril o sami politiki, ki pa da je sedaj prepovedana.

Nam se zdi, da »Slovenec« nima prav. Če mi prav razumemo stvar, je pri nas prepovedana le stara politika, torej tista, ki izhaja še iz avstrijskih časov in proti kateri smo mi vedno, in sicer že zdavnaj pred 6. januarjem, kar najostreje nastopali, ker tista stara šara ne spada več v nove razmere. Ni pa prepovedana politika sploh, ker je »politika« pač vse, kar človek javno dela.

Politika je n. pr. vsak kulturni pokret, ker je baš kultura podlaga in izvor »politike« in ne narobe. »Politika« je vsak verski pokret, »politika« je vsak moralni pokret. Kultura, vera in morala dajejo človeku smernice za vsak njegov odnos do drugih ljudi in za vsak njegov odnos do človeške družbe. Ti odnošaji so ravno politika. Govoriti o takih odnošajih pa ne more biti prepovedano in če hoče »Kmečka prosveta« delati na to, da se ti odnošaji uredi, razjasne in razbistre, je to le hvalevredno delo, dvakrat hvalevredno pa je, če se ti pojmi, med ljudmi razbistre tako, da ne bodo razumeli in cenili le novega, ampak da bodo znali primerno ceniti tudi vrednost in nevrednost — stare šare.

KAJ PRAVIJO ŠTEVILKE:

700.000 ZAVITKOV ELIDA SHAMPOO PRODANIH V ZADNJEM LETU!

**DOKAZ
NJEGOVE PRI-
LJUBLJENOSTI!**

**700.000 zavitkov
Elida Shampoo
med 13 milijoni
prebivalcev Ju-
goslavije! Vsak
20. prebivalec
uporablja torej
Elida Shampoo.**

*Za negovanje
las*

ELIDA SHAMPOO

Najbolje kupite

nogavice, dam ke in moške rokavice, damsko in moško perilo Bengeljevo, puloverje, telovnike (vestje) žepne rubce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, glote, čipke, vezene, gumbe, DMC prečice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine le pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

»KMETIJSKA MATICA«.

Kmetijska matica izda v letu 1931 med drugimi tudi obširno knjigo o **zadružništvu**. Opozarjamo že danes vse naše čitatelje na to s pripombo, da poteče letos rok za prijave z 31. majem t. l. Na poznejša naročila se uprava Kmetijske Maticice ne bo mogla ozirati. Zato ne odlašajte, da ne zamudite. Prijavite se takoj pri poverjeniku Kmetijske Maticice v Vašem kraju. Če tega ni, poskrbite, da tudi v Vašem kraju prevzame kdo nabiranje naročnikov. Naroči pa se lahko knjige tudi naravnost od uprave Kmetijske Maticice v Ljubljani, če se pošlje poleg naročnine v znesku 20 Din še 4 Din za poštnino. — Kdor želi prevzeti poverjeništvu, naj javi to po dopisnici upravi Kmetijske Maticice v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7, da mu pošlje navodila in potrebne tiskovine.

**Vsak zaveden kmet je naročnik
KMETIJSKE MATICE.**

Javne molitve za Slovence in Hrvate v Italiji.

(Okrožnica jugoslovanskih škofov.)

Uradno glasilo zagrebške nadškofije »Katoliški list« prinaša okrožnico jugoslovanskih škofov, v kateri popisujejo trpljenje Slovencev in Hrvatov v Italiji v zvezi z najnovejšo gonjo, da morajo duhovniki tudi pridgati in učiti verouk v italijanskem jeziku.

Okrožnica konča s sledečo odločbo:

Zato odločam

v sporazumu s preč. jugoslovanskim katoliškim Episkopatom, da se dne 19. marca t. l. na praznik sv. Jožefa, zaščitnika sv. Cerkve, ali kjer se ta praznik ne praznuje slovesno, v nedeljo po tem prazniku opravijo v vseh katoliških cerkvah v vsej državi javne molitve za versko svobodo naših bratov. V ta namen naj se po sv. maši ali pri večernicah izpostavi sv. Rešnje Telo in izmolijo litanije sv. Jožefa in pripadajoče molitve.

Duhovniki naj to mojo okrožnico razložijo vernikom in naj jih povabijo, naj v ta namen ne molijo samo ta dan, ampak vedno.

Anton, l. r. predsednik škofovskih konferenc.

Kmetovalci, podeželski trgovci in obrtniki!

Kadar naročate kakršnekoli vrste tiskovine za občinske urade, zadruge ali društva, se obrnite zanesljivo glede cen in solidne postrežbe na

TISKARNA »MERKUR«
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23.

Dopisi

Tomišelj pod Krimom. Kot nadaljni predavatelj na naši ljudski univerzi v šoli je 22. t. m. predaval strok. tajnik g. Kafol. Bilo je 65 poslušalcev, ki so poslušali predavanje o sadjarstvu. Popoldne istega dne so fantje in dekleta igrali na šolskem odru »Tri sestre«. Plakati so privabili obilo gledalcev. Igralci so igro podali po splošni sodbi še boljše kot »Divjega lovca«. Veselje je pač tu, kakor tudi pri podpisancu, ker čisti dohodek se je poklonil šolskemu odru. S tem zneskom se je poplačal zadnji dolg. Ob tej priliki se moramo zahvaliti vsem darovalcem naše fare za nesebično požrtvovalnost in dajatve šolskemu odru. V prvi vrsti se zahvaljujemo gospodarjem Jakobu Modicu iz Bresta, Ivanu Maru - Urhu iz Tomišlja in Jožetu Pavšinu iz Tomišlja, ki so žrtvovali toliko, da bi brez njihove pomoči oder ne bil urejen. Splošna požrtvovalnost in zmisel za napredek vidoma napreduje in tako bodi nadalje. Ustanovni občni zbor sokolske čete bo 25. marca po farni maši v šoli. — France Belin, šolski upravitelj.

Iz Kranjskega okraja: Nasvet vsem onim gg., ki se trudijo rešiti kmečko in svetovno krizo, je po mojem kmečkem predvarku podal najbolje in vzroke navedel o pravem izvoru uvodni članek v Kmetem listu od 25. februarja 1931. Logični in pravi vzroki so tam podani, ki povzročajo kmečko in svetovno krizo, zato bi bilo na mestu, da bi se vsi oni kmečki dobrotniki — potrudili ta uvodni članek prečitati. Kaj more koristiti kmetovalcu intenzivna, racionalna izraba zemlje, da veliko pridela, če je pa prisiljen vnovčiti svoje pridelke z izgubo? — Kako je pri svinjereji, ko gospodinja (kmečka) leto dni donaša hrano prašičem, z zaupanjem da vlaga vinarje v hranilnico; ko pa ji je hrana pošla, je gospodar prisiljen prašiče prodati po 7—8 Din? — Tako je tudi pri živinoreji dobiček prav piškav, ko dobimo za liter mleka, ker smo od mesta daleč odstranjeni, le 1-25 Din. V takih razmerah, kakor živimo danes, da je kmetovalec prisiljen prodajati svoje pridelke, tako kakor jih, in plačevati industrijske in druge potrebščine za vsakdanjo življenje po visokih cenah, se ni mogoče izogniti krize v kmetijstvu. Če bi v sedanjih razmerah prevzel kak veščak, agronom, kako tako srednje posestvo v lastno obdelavo in na njem gospodaril z vsem pridobljenim znanjem in sredstvi tri leta, bi ga bilo kmalu konec. Vsi tisti, ki imajo resno voljo kmetu pomagati, so naprošeni, da bi na merodajnem mestu izposlovali, da bi vojaštvo v naši lepi Jugoslaviji dobivalo za zajutrak namesto prežganke ali črne kave mleko, recimo pol litra možu dnevno, kar bi ne stalo višje kakor sedanji zajutrak. Konsum mleka bi se znatno povišal in če bi kmetovalec dobil za liter mleka dva Din, bi bila naša kriza omiljena. (So bili že storjeni koraki za to pri voj. komandi. Op. ured.) — Kmetovalec.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Uči se staro in mlado! To naj bo geslo kmeta današnji dan; kajti le na ta način se bo izboljšal položaj kmetkega stanu, če bo ljudstvo dovolj izobraženo v svoji stroki. Zato smo tudi mi v nedeljo 22. februarja priredili poldnevni sadjarski tečaj, ki ga je održal g. Franjo Aplenc, sadjarski instruktor mariborske vinarske in sadjarske šole, za kar se mu na tem mestu prav iskreno zahvaljujemo. Predavanja so se zanimanci sadjarstva kljub slabemu vremenu udeležili v precejšnjem številu, kar znači, da se hočemo tudi pri nas oprijeti naprednega sadjarstva.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Umril je po celih Slovenskih goricah znani in spoštovani posestnik, mesar in gostilničar gosp. Matija Peklar. Kdo je bil naš Matija, ni potrebno posebno omenjati, ker je poznan daleč naokoli. Kot župan je bil velik dobrotnik obč. revežev, katere je vzdrževal kot svoje lastne otroke, dobrotnik šolski mladini, vdov, sirot, naklonjen učiteljstvu, orožništvu in vsemu uradništvu in vsakemu, ki se je oglasil v njegovi vzorni gostilni, ki je bila posebno pri pokojni gospej soprogi, blagi Malki, daleč naokoli znana kot vzorna gospodinja. Podprl je vsakega, ki je potrkal na njegova vrata, nihče ni zapustil njegove hiše praznih rok. Njegovega pogreba se je udeležila velikanska množica občinstva iz Maribora in okolice ter celih Slovenskih goric in je bil pogreb, da ga ne bodo hitro videle Slovenske gorice. V spremstvu smo videli med drugimi g. sreskega načelnika za Maribor levi breg dr. Ipavca, zastopstvo sodišča Moribor ter mnogo zastopnikov drugih korporacij, 9 duhovnikov ter mnogo, mnogo prijateljev. Ob odprtem grobu so se poslovili od dragega Matije preč g. kanonik in dekan Čížek iz Jarenine, g. Žebot, g. Vanda, šolski upravitelj od Sv. Marjete g. Kotnik, vpokojeni nadučitelj, s katerim sta 30 let skupno delovala pred vojno, v težkih časih svetovne vojne in po vojni v osvobodjeni domovini, in g. Cvetko, domači učitelj. Kot očetu nedolžnih otrok so mu zapeli pred hišo žalosti majhni šolski otroci poslovilno žalostinko, pri odprtem grobu pa so se poslovili domači pevci in pevsko dr. »Luna« iz Korčevine z lepo staro pesmijo »Blagor mu«. Politično se pokojni Matija ni udeleževal. Imel tudi ni političnih nasprotnikov, razum nekaterih prenapetežev bivše SLS, ki so mu grenili življenje. Po zgodovinskem 6. januarju mi je osebno rekel: »Hvala Bogu, da je naš dober in svitli vladar to napravil, zdaj se bom jaz pač oddahnil in prosto dihal!« Bil je predsednik kraj. šolskega odbora, cerkveni ključar, prej član okrajnega zastopa itd. ter je bil v dokaz njegovih izvanrednih zaslug odlikovan od Nj. Vel. kralja Aleksandra I. z visokim redom. Prevzel je tudi v novo ustanovljeni Sokolski četi pri Sv. Jakobu mesto kot višji funkcionar. — Dragi Matija, zatisnil si v lepi starosti 72 let svoje trudne oči, a za nas, Tvoje prijatelje, še mnogo prezgodaj. Ljubil si svojo slovensko grudo kot prava kmetška korenina, zato Ti naj bo lahko domača zemlja, odpočije se naj Tvoje izmučeno telo in na veselo svinje nad zvezdami — A. Š.

Vosek. Umril je v najlepši moški dobi, zadet od kapi, v starosti 55 let Pet. Deučman. Peter je bil marljiv, napreden kmetovalec in zvest naročnik »Kmetkega lista«. Da je bil priljubljen med vsemi, je pokazal njegov pogreb. Domači pevski zbor mu je zapel pod vodstvom gosp. naduč. Vanda med sv. mašo »Vigred se povrne« in ob odprtem grobu »Blagor mu«. Bodi Ti, dragi tovariš Peter, lahka domača zemlja, Tvoji zapuščeni vdovi in otrokom ter vsem sorodnikom pa naše iskreno sožalje! — A. Š.

Žirovski vrh. Tukaj imamo hudo zimo. Snega je zapadlo nad 1 meter na debelo. — Sedaj pa par vrstic za odgovor dopisniku »Domovine« iz Gor. vasi v Polj. dolini. Ako bi dopisnik le en teden bival tu na Žirovskem vrhu, bi gotovo imel nekoliko drugačno mnenje, kakor ga ima sedaj. Ko bi moral vsak drugi dan hoditi na Trato in tam po 3 ure ostajati, bi gotovo drugače pisal. Saj je v lepem vremenu nad pol drugo uro hoda. Takega reformatorja otročje izobrazbe kar lepo odklanjamo. Na druge dopisnikove trditve pa sploh ne odgovarjamo. — Kmet.

List. ur. Dopis: »Kmet iz Slov. Goric« za to številko smo prepozno prejeli. Priobčimo prihodnjič.

Poljanska dolina ob Kolpi.

(Dopis.)

Poljanska dolina se razteza kakih 10 km vzdolž reke Kolpe v širini 5 km. Sredi Poljanske doline stoji zgodovinski Predgrad, ki ga že kranjski zgodovinar Valvasor imenuje in popisuje v svoji znameniti knjigi. Proti severu meji Poljanska dolina na Kočvarje, na jugozahodu podajamo roke Hrvatom, vzhodni sosedje so pa črnomeljski Belkranjci. Dolina je razdeljena na 5 občin. Še pred 30 leti so nosili Poljanci belo narodno nošo iz domačega platna in sukna. Bila je precej različna od belokranjske narodne noše. Tu pa tam se jo še vidi pri starejših ljudeh. Radi njene posebnosti je dobila tudi označbo »poljanske narodne noše«.

V Auerspergovem gradu v Predgradu je bila pred 80 leti davkarija, sodišče in politična oblast. Kasneje so se vsi uradi preselili v Črnomelj, kamor pripada sedaj tudi Poljanska dolina.

Iz važnega političnega središča je razvoj dogodkov napravil Poljansko dolino za osamljeno pokrajino, ki kljub prirodnim krasotam, zdravemu podnebju, prdnosti in gostoljubnosti prebivalstva ne more naprej.

Duševno in telesno zdrav je naš rod, ki živi tod okoli. Tuje, ki prihajajo v naše kraje, imenujejo Poljansko dolino »malo Švico«. Lansko leto so bili tu češki turisti, ki niso mogli prehvaliti lepote Poljanske doline. Kako močno vpliva na človeka samo srebrna Kolpa v tesni in globoki soteski, ko obliva vznožja poljanskih vinogradov in vrtov in obrežnih vasi.

Kolpa slovi daleč naokrog radi bogastva najboljših rib. Znamenite so tudi nasipine najfinejšega peska, ki ga prinaša voda iz Gorskega kotara in ga v ogromnih množinah naplavlja v Dolu pod Predgradom.

Tudi na lesu ni Poljanska dolina zadnja. Priljubljena razgledna točka je takozvana »Kajzica« ali Goli hrib. Od tu vidiš daleč tja do našega Jadranskega morja, na drugi strani pa vrhove zagrebškega Slemena.

Vinogradniki imajo še polne kleti najboljšega vina. Od 3 do 7 dinarjev ga nudijo na prodaj, toda žal kupca ni od nikoder. To je najhujši udarec za našega kmeta.

Da bi že bila enkrat zgrajena tako težko pričakovana železnica, zveza Slovenije z morjem, to je vzdih in končna beseda vsakega razgovora, to je nestrpna želja vsakega Poljanca.

Od uresničenja te želje pričakujemo vsi hitrejšega razvoja in gospodarskega napredka, dvignilo se bo pa tudi veselje in zadovoljstvo našega pridnega Poljanca, ki ljubi svojega kralja in državo.

Peter Šterk.

Sv. Lenart v Slov. goricah. V krogu svoje družine obhaja te dni daleč naokoli znani narodni kmetki delavec g. Matija Šunan svojo sedemdesetletnico. Vsi znanci in prijatelji čestitajo k tej srečno doživeli slavnosti in kličejo: dal ljubi Bog še zdravo osemdesetletnico!

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, bolečinah v boku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna »Franz-Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. — Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz-Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijah trgovinah.

Katedrala v Palermu.

Na Siciliji so te dni razsajali silni viharji in tudi povodenj je napravila ogromno škodo. Močno je tudi poškodovana katedrala v glavnem mestu Sicilije, v Palermu.

Pod pendrekom v zakonski jarem.

Angleški stražniki imajo staro navado, da se postavijo v špalir pred cerkvenimi vrati, če gre kak njihov predstojnik k poroki. Nevesta ima to za dobro znamenje, če gre k poroki pod častno streho pendrekov.

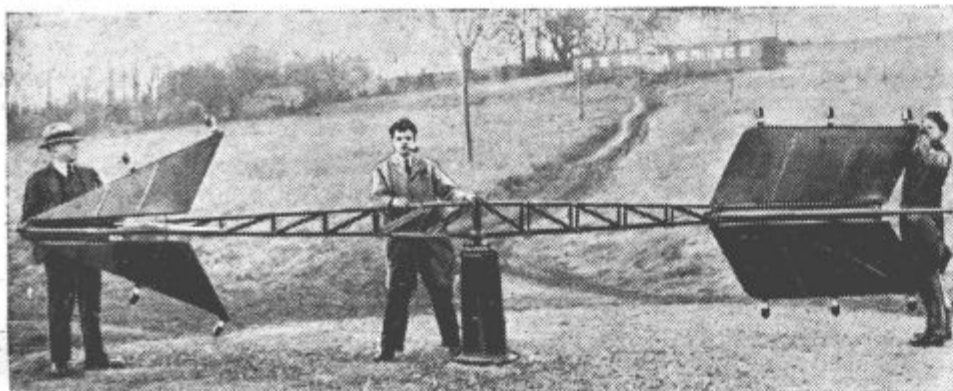

Kazalec za veter za letala

V Angliji rabijo posebne kazalce za veter za letala, da znižajo število nesreč. Kazalec je 6 in pol metra dolg, ponoči pa je električno razsvetljen.

Sir Oswald Mosley,

angleški laburistični minister, kateri je objavil manifest, ki bi mogel povzročiti razkol v angleški delavski stranki. V manifestu zahteva ostrejšo kontrolo nad domačim trgovom, da se ne uvažajo blago iz tujine.

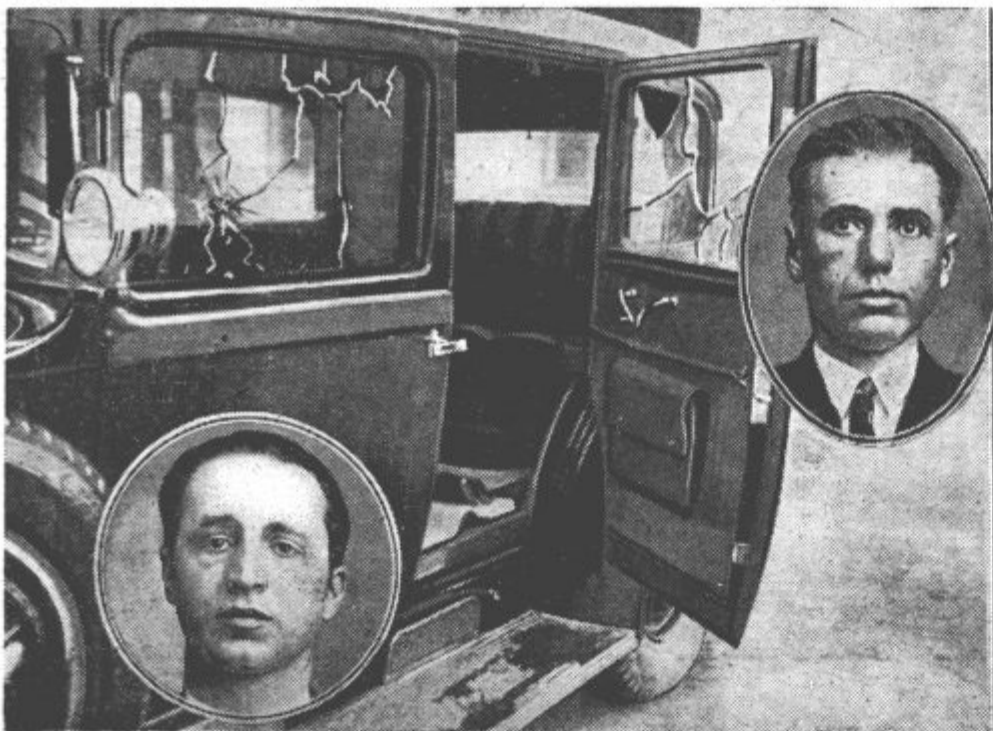
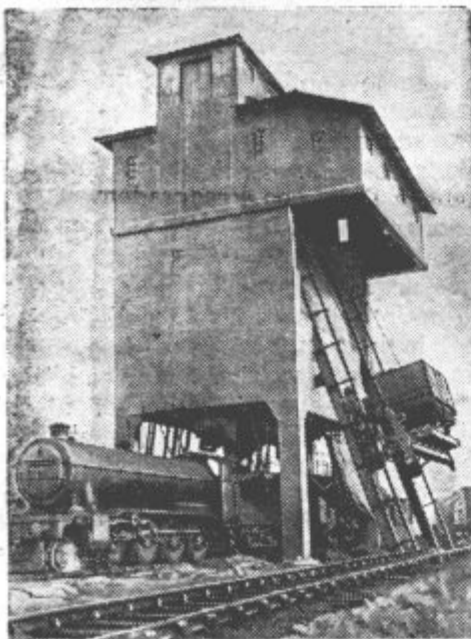

Nova priprava za poljenje lokomotiv s premogom.

Neka angleška železniška družba je za poskušnjo dala napraviti stolp, kamor gre do 100 ton premoga. — Voz za premog se pripelje pod odprtino in v nekaj sekundah je naloženo vanj 3 do 4 tone premoga.

Povodenj v Romuniji.

Zaradi južnega vremena je prišel naglo kopneti sneg. Vode so tako narastle, da so morali ljudje bežati iz nižje ležečih krajev. Na sliki vidimo prebivalce vasi Valcov, kako se rešujejo s čolni.

Dr. Juri Mironescu, romunski ministrski predsednik.

Napad na albanskega kralja.

Avtomobil, s katerim se je vozil kralj Ahmed Zogu, ko je napadalec nanj streljal. V krogu je slika napadalca Gjeloshi-ja, v ovalu pa slika napadalca Aziz Cami-ja.

Albanski major Topolaj, pobočnik kralja Zogua, kateri je postal smrtna žrtev atentata na kralja.

Novice

Prestolonaslednik za Sokolski dom v Guštanju. Sokol v Guštanju je prejel od kraljevega maršalata dvora v Beogradu 5000 Din kot prispevek prvega staroste Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. Vis. prestolonaslednika Petra za zgradbo Sokolskega doma v Guštanju.

Ban g. dr. Drago Marušič v Beogradu. V sredo preteklega tedna je odpotoval v Beograd ban Dravske banovine g. dr. Drago Marušič. Njegovo potovanje je bilo v zvezi s proračunom dravske banovine, o katerem je razpravljala proračunska komisija finančnega ministrstva.

Francoski admiral Guépratte, bivši komandant srbskih in jugoslovanskih čet v Bizerti, je prispel pretekli teden v Jugoslavijo. Od Ljubljane do Beograda je bil povesod deležen navdušenih sprejemov. V Bizerto na severni afriški obali so bile prepeljane po albanskem umiku izmučene srbske čete, tja so pa prispeli tudi jugoslovanski dobrovoljci iz Amerike, predno so odpotovali na solunsko fronto. Admiral Guépratte je za naše vojake očetovsko skrbel.

Za predsednika Mestne hranilnice ljubljanske je bil izvoljen lekarnar g. Rihard Sušnik. Dosedaj je bil predsednik g. dr. Vinko Gregorič.

Zakon o zavarovanju proti toči. Nj. Vel. kralj je na predlog pristojnega ministra predpisal in proglasil zakon o obveznem zavarovanju posevkov in plodov pred točo. — Člen 1. Pooblašča se minister za kmetijstvo, da po predlogu banov za podjedine banovine z uredbo predpiše obvezno zavarovanje posevkov in plodov pred točo in odmere stroškov za obvezno zavarovanje za vse lastnike in posestnike in to v pogledu zavarovalnine za enoto obdelane površine. — Čl. 2. Pravilnik za izvajanje obveznega zavarovanja in pravilnik za odmero stroškov zavarovanja bo izdal vsak ban za področje svoje banovine. Pravilnik in spremembe pravilnika morajo biti odobrene od ministra za kmetijstvo. Obvezno zavarovanje se more izvajati šele potem, ko stopi pravilnik po odobritvi ministra za kmetijstvo v veljavo. — Čl. 3. Zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše in dobi obvezno moč z razglasitvijo v »Službenih novinah«.

Zasedanje zveze jugosl. mest. V Beogradu je zasedal začetkom tega tedna poslovni odbor Zveze jugoslovanskih mest. Razpravljali so o načrtu zakona o mestih.

Bled dobi avtomatsko telefonično centralo. Na račun vojne odškodnine bo dobavilo prometno ministrstvo avtomatske telefonske centrale za Zemun in Bled.

Kuharska razstava v Ljubljani. V veliki dvorani hotela Union v Ljubljani se je vršila od 1.—3. marca II. kuharska razstava, nad katero je prevzel pokroviteljstvo ban g. dr. Drago Marušič.

»Gruda« svojim naročnikom. Zadnji številki »Kmetškega lista« smo priložili dopisnico, s katero Vas vabimo na naročitev kmetškega mladinskega mesečnika »Grude«. »Gruda« naj prihaja v vsako kmetško hišo, v vsako družino, ki ima doraščeno mladino. »Gruda« nudi zabave in pouka fantom in dekletom in jih idejno vodi v pravcu kmetške misli. Naročnina za celo leto je 30 Din. Poleg tega lahko vsak naročnik, ki izpolni dopisnico in plača do 15. t. m. naročnino, zadene na žrebanju lep dar. Upravništvo »Grude« je nabavilo za žrebanje sledeče dobitke: 1 nov ženski šivalni stroj, 1 gramofon s ploščami in 12 ur budilk. Žrebanje imen vseh naročnikov, ki bodo do 15. marca plačali 30 Din, bo 16. marca. Vse, ki bodo žadeli, bo uprava obvestila takoj z dopisom, njih imena pa bodo priobčena tudi v naslednji številki »Grude«.

Zveza Slovenije z morjem. Predsednik akcijskega odbora župan iz Sušaka g. Jurij Ružič je sklical sejo finančnega odseka za zgraditev proge Kočevje—Vrbovsko v torek, 3. marca v Ljubljani. Na seji so poročali o dosedanjih uspehih odseka, da zagotovi denarna sredstva za novo železniško progo.

Agronomski glasnik. Te dni je izšla 2. številka letošnjega letnika Agronomskega glasnika v Zagrebu.

Poučna zgodba o Zlatici bi lahko nosila naslov: »Kakšno vlogo igra milo v našem življenju«. Milo je merilo kulture. Kako spremlja milo Zlatico na poti življenja, bo gotovo zanimalo cenj. bralke. 1a

Podlistek

Hajduki - razbojniki.

(Konec.)

Narod je dokaj prijazen in gostoljuben. Kjerkoli stopiš v hišo, te bodo pogostili, in če nimajo nič drugega, ti bodo ponudili vsaj proje (polenta) in pa malo sira in luka (čebule). Revnih v našem smislu je precej malo na deželi, vsak ima svoj košček zemlje, goji kokoši, vsaj par svinj, tako da se za silo preživi. V svojih zahtevah so skromni in so hribovci. Toda na Stigu, ki je žitnica tega predela, in na moravski planoti, tam so že manj skromni, ker so bogatejši. Poleg tega je pa srbska zemlja silno darovita. Malo truda imaš z njo in bogato ti obrodi. Če bi bila zemlja v Sloveniji tako malo deležna nege, bi sigurno vsi propadli. No, čeravno so doli bogatejši, nimajo raznovrstnosti naše hrane in ne živijo tako dobro, ker enolično. Glavna hrana je hleb in prja. Potem je zelo priljubljen kupus (zelje), pasulj (fižol), črna luk in beli luk (čebula, česen) in mladi luk. Rakije (žganja) se popije precej. Rakijo pijejo iz kupic, ker ni posebno močna. Zato naj navedem tale dogodek: Sedel sem v Gornjaški klisuri. Pri sosednji mizi so sedele 3 osebe, 2 moška, ženska in otrok. Oštir jim je prinesel z litrom motne vode, tako sem vsaj mislil, ker je takrat ravno deževalo. Vprašal sem gostilničarja ter se čudil na vodo, ali mi je on objasnjal, da je steklenica napolnjena z rakijo. Izpili so jo vpricho mene kar hipoma, zalagajoči se pri tem s hlebom in sirom. Potem so naročili v naglici pred odhodom še polič. Ko so odhajali so bili vsi trezni. — Rakija takrat ni bila draga, literček je veljal kakih 12 dinarjev v gostilni, iz kleti pa samo 6 Din.

V srezu golubačkem, zvižkem in homoljskem je Bog ustvaril dokaj lepega.

Hribovje in samo hribovje z več ali manj zaokroženimi vrhovi, med katerimi se vijugajo žuboreči, skakljajoči potočki. Gozdovi so obsežni, raste tam bukev in hrast; na obronkih, v kolikor niso pokriti s hosto, so pašniki in pa njive. Na vsakem pašniku je koliba, ki jo imenujejo »salaš«. Tam žive kmetje v poletju, pasejo svoje črede in delajo na njivah. Stojč na vrhu takega hriba se ti nudi pogled na vse krog in okrog stoječe holme in planince, ker so višinske razlike neznatne. Steze in pota so slaba, turistov skoroda ni, samo orožniške patrole in narod hodijo po takih potih. To je bilo najprikladnejše torišče za razbojnike. Z vrha je lahko opazoval razbojnik vsakega človeka. Če ga pa sam ni opazil, ga je pa jatak (pomagač, ali ni razbojnik!) obveščal o preteči nevarnosti. Ker so salaši vsi na robu hoste, smukne razbojnik v hosto, zdrči navzdol po hribu, onstran navzgor in — izginil je. Na orožništvo so streljali razbojniki samo pri spopadih v samoobrambi, sicer so ga pa pustili pri miru. — Boljši razbojniki niso bili krvoločni. Zahtevali so samo od bogatejših kmetov s pismom, da naj n. pr. prinesejo na določeno mesto denar. Če ga tudi na drugi poziv niso prinesli, ali pa če so prijavili slučaj oblasti, je dotični razbojnik ubil gospodarja ali pa kateregakoli člana one družine, kajti če bi tega ne storil, bi tudi pri drugih kmetih ničesar ne dosegel.

Razbojnikov je bilo po ujedinenju vseh Jugoslovancev po vsej državi — v Bosni, v Črni gori, na Hrvaškem, v okolici Beograda, v Sumadiji, ali največ jih je bilo na ozemlju, ki smo ga spredaj opisali. Večina razbojnikov v teh krajih so bili Vlahi, kakor se čisto sami nazivajo.

Od vseh teh razbojnikov in cestnih roparjev je ostal v srezu Homoljskem (Holmeec — Homolje) v Požarevački oblasti samo še »Babejič«. Lep stasit in uren je gotovo eden najbolj poznanih razbojnikov; pameten je in zvit kot lisica. Tamošnji narod naziva take razbojnike v svojem (vlaškem) jeziku »fiori di alpi« t. i. planinske rožice. O njih pripovedujejo bajke nič koliko. Imenovani Babejič si je izbral svoj »poklic« pred več kot 15 leti.

Ko so Bolgari za časa vojne zasegli Požarevačko oblast, je pobijal Bolgare in podpiral domače siromašne rodbine, tako vsaj so mi pripovedovali kmetje.

Po bolgarski izpraznitvi Srbije, ko so se Srbi vrnili, je Babejič zopet počel z izsiljevanjem denarja bogatejšim kmetom. Na vesti ima življenje precejšnjega števila ljudi, med temi tudi enega orožnika in eno žensko.

Zelo neugodno so vplivale politične borbe pred 6. januarjem 1929. leta, ki so onemogočile, da se roparstvo iztrebi. Ker so bili poglavarji v prvi vrsti politični eksponenti, niso mogli pri najboljši volji goniti razbojnike v oni meri, kakor bi bilo potrebno. Kmetje so pripovedovali, da so se nekateri razbojniki, kakor n. pr. Babejič in Braća Strnjčić, vmešavali celo v občinske volitve svojih vasi — kar je gotovo malo pretirano.

Kakor že rečeno, so sedaj že vsi razbojniki ujeti ali pa pobiti, samo Babejič kot največji opreznež je ostal in se že 3 leta ne sliši ničesar o njem — pa je razbojništvu skoro odklenkalo. Ali tudi za časa, ko je razbojništvu cvetelo, ni bilo tako nevarno. Zadnje čase so razbojniki redko kedaj napadli ljudi na cesti, ker oni so s takozvanim »ucenjevanjem« (zahtevo, da se jim denar prinese na določeno mesto) mnogo več dosegli. Eno poslednjih dejanj teh razbojništev se odigrava sedaj v Požarevcu na procesu, ki smo ga uvodoma navedli.

Glavni pogoj, da se vsaki pojav razbojništva odpravi, je izgraditev železnice. Srez Homoljski in srez Zvižki n. pr. nimajo železnice in — kjer ni železnice, tam ni večjih mest in naselbin, tam je kmet v večji meri izpostavljen neprilikom, ki mu pretijo od strani razbojnikov.

Če se pomisli, da so v tem hribovju bogate rude in da obilujejo z gozdovi industrijskega lesa, želimo svojim bratom doli, da dobe čimprej železnice — ki so v ostalem že projektirane — ter da jim bo odprt svet, ki so ga zdaj, s svojo volovsko vprego, ali pa s pešačenjem 50—60 km, težje dosegli.

Prireditelji kletarskega tečaja v Sv. Juriju ob Ščavnici, ki se je vršil začetkom januarja t. l. Tečaj je vodil g. Iv. Nemeč (v sredini).

Pisarna sreskega cestnega odbora se nahaja v Ljubljani za Kresijo (Mayerjeva hiša II, nadstropje), levo. Vhod ob Ljubljani. — Uraduje se vsak dan razen nedelj in praznikov od 8. do 14. ure.

Ljubljanski učiteljski pevski zbor je začetkom tega tedna prispel v Beograd, kjer je priredil pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije dva pevska koncerta.

Požar v Gorjah pri Bledu. Pretekli teden je nastal požar na Poljščici pri posestniku Ažmanu. Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje. Razen dveh prašičev so rešili vso živino. Škoda znaša okoli 40.000 Din. Kako je ogenj nastal, niso mogli dognati.

Morilec Lakner izročen sodišču. Po enem tednu policijskega zavora in preiskave je bil morilec mengeškega župnika Ivan Lakner izročen v preiskovalni zapor deželnega sodišča. Istočasno sta bila izročena sodišču tudi njegova tatinska tovariša Valentin Fertič in Anton Lampret.

Iz strahu umrla. V stanovanju 60-letne Franciške Pucakove iz Zagreba je stopil ponoči neznan moški in se predstavil za policijskega agenta, ki mora izvršiti preiskavo. Ženica se je tujca tako prestrašila, da jo je zadela srčna kap in umrla. Policija je pa dozdevnega agenta kmalu izsledila v osebi pekovskega pomočnika Jovo Dragiča in ga zaprla.

Delavecem delo in zaslužek. Jeklarna grofa Thurna v Guštanju je vsled pomanjkanja naročil odpustila v zadnjem času nad 200 delavcev. Da bi delo v tovarni zopet oživele, sta se pretekli teden zglasila v Beogradu pri vojnem ministru zastopnika kovinskih delavcev in posredovala za pomoč delavstvu na ta način, da bi ministrstvo z večjimi naročili omogočilo jeklarni ponovno zaposliti odpuščenih delavcev. Merodajni činitelji so obljubili, da bodo poskušali preskrbeti tovarni zaprosena naročila.

Stekli psi v okolici Križevcev na Hrvatskem. V okolici Križevcev se je pojavil stekel pes, ki je obgrizel večino psov v okraju. Sresko načelstvo je odredilo, da so postrelili 43 psov, ki so bili od obolelega obgrizeni. Neko služkinjo so pa prepeljali v Pasteurjev zavod v Zagreb.

Kmetijska poučna filmska predstava v Kranju. V pondeljek, dne 9. marca t. l. ob 10. uri dopoldne se bo vršila v Ljudskem domu v Kranju velezanimiva kmetijska poučna filmska predstava. Filmske slike bo pojasnjeval kmetijski referent Jos. Sustič. Te vrste filmov je v državi samo dvojje. Zato bi bilo za naše gorenjske kmetovalce škoda, če bi zamudili lepo priliko. Zlasti okoličane se vabi k obilni udeležbi! Vstopnine ne bo.

OPOZARJAMO na današnjo prilogo izredne prodaje manufakturnega blaga v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54 poleg Glavne pošte.

Zborovanje Rodovniškega društva za si-modolsko govedo v Veržeju se je vršilo dne 22. februarja 1931 ob 9. uri v šoli. Navzočih je bilo 48 članov. Predsednik Šošarič Ivan je po pozdravu navzočih poročal, da šteje društvo 84 članov, tajnik Ivan Koroša o delovanju društva. Mlečni kontrolor Mih. Šošarič je kontroliral 60 krav; najboljša je dala 3184 l, druga 3124, ena tretjina pa več kot 2000 l mleka. — V Križevcih in Ljutomeru se je ustanovil odsek Rodovniškega društva in s tem je precej članov od našega društva odpadlo. — Dohodkov je imelo društvo 33.169-50 dinarjev, izdatkov 32.901-70 Din, stan blagajne 267-80 Din. Za pregled računov sta bila izvoljena A. Slavič in J. Panič, katera sta po točnem pregledu priporočala, da se da blagajniku Galundru absolutorij, kar je bilo sprejeto. — Društvo je priredilo v minulem letu razstavo, ki se je dobro obnesla, ter pokazalo, koliko se da doseči z vztrajnim delom. Od banovine je dobilo društvo 13.000 dinarjev podpore in enega importiranega orig. bika. Po sklepu zborovanja sta predavala g. nadsvetnik Škof o telitvi in vzgoji telet, g. referent Znidarič pa o travništvu, kar so navzoči z zanimanjem poslušali, ter jima izrekamo tem potom lepo hvalo. — Predsednik Šošarič je naprosil g. referenta, naj nam pomaga, da se vrši v jeseni plemenski sejem in to tudi za štajerske peteline.

Kmetijska razstava v Novem Sadu. Minister za kmetijstvo je izdal razpis vsem banknim upravam, v katerem jih opozarja na kmetijsko razstavo v Novem Sadu, ki se začne 14. marca. Naglašava važnost razstave za vse banovine, ker bo zastopan prvovrsten material živine za rejo vseh vrst. Dana je tudi prilika varčevanja, ker se more na licu mesta nabaviti večje število živine. Interesente ministrstvo opozarja, naj kupujejo živino za rejo posebno pri živinskih zadrugah, ker je s tem podana največja garancija za dobro kvaliteto živine.

Izvoz vina iz Dravske banovine. Kontrolna in vzorna postaja v Mariboru je poslala ministrstvu poročilo o izvozu vina od 1. avgusta 1930 do 1. januarja 1931. Največji konsument vina iz Dravske banovine je Avstrija. Tjakaj se je izvozilo v omenjenem roku 530 tisoč litrov vina, od tega 370 tisoč vina, 160 tisoč mošta. Na Holandsko se je izvozilo 6000 litrov vina, na Češkoslovaško pa 3000 litrov vina.

Iz maščevanja zažgal hlev. Pretekli teden je uničil požar hlev in gospodarsko poslopje kmetu Peršetu v Šelenbergu pri Guštanju. Sodijo, da je zažgal neki delavec, ki se je z gospodarjem sprl radi dnine. Pred odhodom mu je namreč zažugal: »Me boš pomnil, ti hudič prekleti, vse ti bom zažgal.« No, in res, dva dni za tem je izbruhnil požar.

Nezgod pri samomoru. Matija Schuler iz Novega Vrbsa je bil star 74 let, pa je obupal nad življenjem. Sklenil je končati s siromaštvom. V revni koči, kjer je stanoval, je napravil malo grmado, nato je pa na stropnik privezal vrvi, na katero se je hotel obesiti. Grmado je zanetil, zlezal pod strop in si hotel zadržati zanjko okrog vratu. Pri tem mu je zanjka zdrknila z vratu na roko, ga zadržala za prste, s katerimi je zanjko držal in tako obvisel pod stropom nad ognjem, ne da bi si mogel pomagati. Ogenj je začel žgati nesrečnega pri živem telesu. Iz ožgane trebušne votline mu je drobje viselo do tal in tudi po ostalem telesu je bil ves opečen. Umreti je moral v strašnih bolečinah. Ljudi je opozoril na nesrečo dim, ki se je valil iz koč. Prihiti so na pomoč, pogasili ogenj, samomorilčevo truplo pa pokopali.

Roko mu je odrezalo. Premikača Jakoba Valanda je na celjskem kolodvoru podrla lokomotiva, ga vrgla pod kolesa, ki so mu odrezala levo roko. Prepeljali so ga takoj v bolnico in mu rešili življenje.

Pred novomeškim okrožnim sodiščem je bil pretekli teden obsojen na 17 let in tri mesece robije Slavko Pintar, ki je bil obdolžen, da je pred 7 leti umoril kmeta Rajerja. Proti Pintarju se je vršila sodna obravnava že tretjič. Prvič pred 7 leti je bilo postopanje proti njemu ustavljeno, ker se mu je posrečilo dobiti priče, ki so ga razbremenile, drugič je bil obsojen na 18 let ječe, toda stol sedmorice je to obsodbo razveljavil in pri ponovni obravnavi pretekli teden je sodišče izreko obsodbo kakor smo zgoraj navedli.

Divji maček se je zatekel v gospodarsko poslopje Lovra Hasenbüchla v Konjicah. Gospodar je bil nanj opozorjen in ga je ustrelil. Mrcina je bila dolga trideset metra in je tehtala 10 kg.

Divji lovci. V Stangi pri Litiji so orožniki izsledili celo vrsto divjih lovcev, ki so lovili in streljali kar pri belem dnevu. Posebno se jim je priljubil lov na srne. Pri enem izmed divjih lovcev so zaplenili orožniki tri puške, samokres in veliko zalogo smodnika. Cela stvar bo končala pred sodiščem.

Revna ženica postala — milijonarka. V Curugu pri Novem Sadu je živela 70-letna starka Persa Kalenič pri svojih sorodnikih v veliki revščini in pomanjkanju. Te dni pa je dobila vest, da je njen brat, ki se je že pred 40 leti izselil v Srbijo in imel v Vranji bogat rudnik, umrl kakor tudi njegova žena. Ker ni imel svojih potomcev, je sodišče iskalo bratove dediče in to je bila edina 70-letna starka Persa Kalenič. Vrednost bratove zapuščine cenijo na 22 milijonov Din. Srečna starka ima kar naenkrat vse polno častilcev in darov od vseh strani. Vsega ji prinašajo v izobilju, čeprav jo je prej le malokdo pogledal. Tako je pač še vedno na svetu, da je le krajčercček tista sila, ki rodi ljubezen in spoštovanje. Kaj človek — to ni nič!

Tatinske služkinje. Komaj tri mesece sta bili uslužbeni v trgovini Klóbasa in Smolčnik v Slovenjgradcu dve služkinji, da sta se že toliko udomačili, da sta pokradli za kakih 20.000 Din blaga iz trgovine in ga spravili pri njuni sorodnici v sosedni vasi. Toda stvar je prišla prav kmalu na dan in orožniki so tatici aretirali, pokradeno manufakturno blago pa zaplenili.

Umor in samomor Slovenca v Ameriki. Iz Homer City, Pa. poročajo ameriški slovenski listi, da je v Cuyu umoril svojo ženo Frank Verhovšek in nato izvršil samomor. Ženo je pobil s toporiščem, sam je pa legel na več kosov dinamita in ga nato zažgal. Nesrečnega je razneslo na tisoče koscev. Sosedje pripovedujejo, da sta se Vehovškova vedno prepirala in da je bilo družinsko nesoglasje vzrok žalostnemu koncu.

Silno neurje v južni Italiji. Pretekli teden so divjali strahoviti viharji na Sredozemskem in tudi na Jadranskem morju. Neurja so prizadejala ogromno škodo južni Italiji. Nekateri kraji na Siciliji so bili popolnoma razdejani in opustošeni. Poplave so porušile na stotine kmečkih hiš, plazovi so porušili ceste in železnice in mnogo ljudi je utonilo, ali so jih pa plazovi zasuli. Razburkano morje je potopilo veliko ribiških čolnov in več ladij je klicalo na pomoč.

Boljševiki proti verski vzgoji. V nizki protiverskih ukrepov je boljševiška vlada teden dni prepovedala uvoz nabožnih knjig v Rusijo, posebno sv. pisma in molitvenikov. Vse take knjige nameravajo zapleniti in sežgati.

Napredek tehnike. Ameriški inž. Watson iz Detroita je izumil pisalni stroj, na katerega se lahko piše na daljavo potom radija. Stroj je tako sestavljen, da se lahko napiše 1200 črk v minuti.

Zopet strupena megla. V okraju Liégea v Belgiji se je zopet pojavila strupena megla. Prvi dan je bilo pripeljanih v bolnico 30 oseb, zastrupljenih po tajinstveni megli. Nekaj od njih se bori s smrtjo.

Tihotapei alkohola. Na odprtem morju pred Newyorkom so financarji zahtevali od dveh ladij, da naj se ustavita v svrhu pregleda. Ladiji sta pa na poziv odgovorili s strojnimi. Vnel se je hud boj in po enournem streljanju sta se obe tihotapski ladji potopili. Tihotapee so financarji rešili in aretirali.

Inozemski strokovnjaki v Rusiji. Moskovski list »Izvestja« poroča, da je zdaj v Rusiji zaposlenih okoli 4000 inženjerjev in drugih strokovnjakov. Letos nameravajo zaposliti še kakih 13.000 novih strokovnjakov pred vsem v premogovni, tekstilni in kovinski industriji. Največ strokovnjakov je iz Nemčije in Združenih držav.

Prebivalci Hudičevih otokov. Francoske sodne oblasti pošiljajo vse nevarnejše kaznjence, ki morajo prestati večletno težko ječo, na takozvane Hudičeve otoke, odkoder je vsak beg izključen. Te dni je bilo odpremljenih na omenjene otoke 676 kaznjencev, med katerimi se nahaja tudi 41 bivših bančnih uradnikov, ki so bili radi goljufij in poneverb obsojeni na več kot 10 let ječe.

Ogromna toča. V okraju Manbhun v Indiji je te dni padala nenavadno debela toča, med katero so se našla zrna, debela nad pol kg. Toča je pobila 6 ljudi, 30 je bilo težko ranjenih. Pobila je pa tudi mnogo živine, ki se je nahajala ob času padanja toče pod milim nebom. Da je letino v prizadetem kraju vso uničilo, je še bolj razumljivo.

Viharji na Črnem morju. Romunski listi poročajo o silnih viharjih, ki so divjali par dni na Črnem morju. V bližini Carigrada sta se potopila en grški in en nemški parnik. Mornarji so se z obeh ladij rešili. Z angleškega parnika »Wielfield« je vihar pometal v morje 14 mož, ki so vsi utonili.

Trocki težko obolel. Iznani boljševiski prvak Lev Trockij, ki živi na otoku Prinkipos v bližini Carigrada, je težko obolel. Preteklo nedeljo pa mu je do tal pogorela tudi vila, v kateri je stanoval s svojo družino.

Al Capone pred sodiščem. Al Capone je nekronani kralj chicaških banditov. Kot tak je seveda težak milijonar in se mu nobena oblast ne upa blizu. Večkrat ga je že pozvalo sodišče v sodno dvorano na zatožno klop, toda Al Capone se je tudi iz sodnije norčeval. Te dni je prišel na sodišče. Založil je 4 in pol milijona dinarjev kavcije, da se brani v svobodi. Sodišče ga je obsodilo na pol leta zapora. Po razglasitvi obsodbe je sodnik pobegnul, boječ se maščevanja Al Caponovih banditov.

Poveljnik fašistične milice ubit. Te dni se je vračal iz Rima poveljnik fašistične milice general Graziani v Milan na svoje mesto. V bližini Firenze je padel iz vlaka in si razbil glavo.

Izvoz ameriške pšenice. Zvezni urad ameriških farmerjev je sklenil prodati v teku 4 mesecev četrtno svojih zalog pšenice, ki jih ima v pristaniščih Atlantskega in Tihega oceana, kar znaša 35.000.000 bushelov. Zaloge morajo izprazniti radi bodoče zetje.

Avto se prevrnil v Drino. Šofer Milorad Kovačević je vozil s svojim avtom na cesti Rogačica—Bajina Bašta pošto in potnike. Na najbolj opasnem mestu ceste se je avto pokvaril in hipoma zdrknul 30 m globoko v reko Drino. Šoferja je vrglo v valove, a se je kmalu zavedel in pričel reševati potnike. Z velikim naporom je zvelkel vse na suho nepoškodovane, le pomočnik šoferjev je dobil na glavi nevarnejšo rano.

Preveč goreče pismo je dobil predsednik policijske direkcije v Berlinu. Ko so sumljivo pismo odprli, je bruhnil iz njega močan plamen, ki k sreči ni nikogar poškodoval. Atentat, ki ga je nekdo pripravil s pismom na policijskega predsednika, se je izjalovil. Policija pridno išče ljubežnihvega pošiljalca.

Koliko veljajo živali v zverinjkih?

Divje živali, ki žive na prostem, ne stanejo nič, ker se hranijo same. Drugače pa je v zverinjkih, kjer morajo skrbeti za hrano živali iz najbolj različnih dežel. Vsaka žival je navajena na svojo hrano, ki pri nas niti vedno ne raste, zato pa je hrana za živali v zverinjkih navadno precej draga stvar. Hrana pa mora biti poleg tega tudi skrbno pripravljena, kar jo še bolj podražuje.

V zverinjaku v Berlinu n. pr. imajo okoli 3600 tujih živali, ki so že same po sebi drage. Gorila stane precej zlatih tisočakov, ker jo je težko uloviti, hrana za gorilo pa velja na leto 20 do 30 tisoč zlatih mark (1 marka je 14 Din) ali skoraj pol milijona dinarjev. Hrana za nosoroga stane 30—40 tisoč zlatih mark, za morskega slona pa do 50 tisoč mark.

Hrano za živali začno kuhati že zgodaj zjutraj. To je opravilo nočnih čuvajev, da napravijo ogenj in pristavijo lonce in kotle. Kuhajo korenje, repo, krompir, riž, ješprenj in meso. Kar je treba dolgo kuhati, pristavijo takoj, da je vse že na pol kuhano, ko se začne prava kuha. V lastni mesnici pa koljejo konje, ker dobe zverine sveže konjsko meso, ki je še nekoliko krvavo in gorko. To je hrana za leve, tigre, panterje in leoparda in za divje pse.

Pa tudi hrano za druge živali mešajo z mesom; tako dobi n. pr. drozg nekaj surovega, a drobno sesekljanega mesa, ki ga zmešajo z rižem, s posušenimi žuželkami in s sadjem. Manjše živali dobe včasih tudi nekaj koštruna ali pa teletine.

V zverinjaku v Berlinu porabijo na dan 300—500 kg mesa. Lev dobi na dan po 5 kg mesa, boljši jedci med zverinami pa dobe tudi po 10 kg. Sibirski tiger požre vsak dan celo po 15 kg mesa. Velike zverine imajo rade meso v velikih kosih, da ga potem same trgajo; majhne roparice-madke pa hočejo imeti kuhano ali drobno seseklano meso, ki je polito z ribjim oljem. Ribjega olja pa ne mara vsaka žival; nekatere pijejo olje prav rade kar iz steklenic, drugim pa nič prav ne diši.

Za tiče, ki žro zrnje, morajo nekaj hrane tudi skuhati. Nekateri tuji tiči morajo dobiti riž z medom, drugi pa imajo zopet rajši riž z mesom, ali pa morajo kuhani zelenjavi dodati nekaj posušenih žuželk. V kuhinji za tiče imajo cele zbirke vsakovrstnega zrnja: oves, proso, orehe, trpotčevo seme, mravljinčna jajčca, koruzo, pšenico itd.

Najtežje je zadovoljiti gorile, ki imajo silno občutljive želodce. Tudi nosorog je kljub svoji orjaški in nerodni postavi zelo občutljiva želodca. Ta žival popije vsak dan po 17 litrov neke mlečne juhe, sena pa poje neizmerne količine. Grivasti volk pa mora dobiti celo golobe ali piščance in banane.

Dober tek ima tudi morski slon; ta orjak požre vsak dan do 100 kg rib; samo ob času plojenja dobi le po 30 kg na dan. Ribe za berlinski zverinjak dobavljajo vsak dan sproti iz Hamburga.

Za živali, ki žro seno, pa imajo v zverinjaku pripravljene ogromne magacine vsakovrstnega sena, od najbolj trdega, kakor raste po močvirnatih krajih, do najbolj mehkega. Za nekatere živali imajo v skladišču vrbove in brezove vejice. Veliki slon sam požre na dan do 5 centov sena, poleg tega dobi pa še velik hlebec kruha.

Živali krmijo vsak dan ob 9. uri dopoldne, opazuje pa jih zdravnik, ki spozna že po njihovi ješčosti, ali so zdrave ali ne.

Banka se seli.

Iz Newyorka poročajo:

Velika banka »City - Bank - Farmers - Trust« se je pretekli torek preselila iz svojih starih prostorov v svojo novo palačo. Denar in vrednostne papirje so prepeljali v novo poslopje že na koncu tedna, t. j. od petka zvečer pa do pondeljka zjutraj. Prevoz ogromnega zaklada, čegar vrednost znaša nad 5 milijard dolarjev (1 dolar je 56 dinarjev!) je oskrbelo 100 oseb, okoli 60 stražnikov in drugih oboroženih mož pa je varovalo prevoz. Povsod, kjer so vozili avtomobili denar, so bile postavljene na cestah strojne puške.

Zakladnice v novem posloppju so zavarovane s številnimi aparati, ki začno takoj zvoniti, čim se dotakne zakladnice nepoklicana oseba. Varstvene naprave v novi banki so sploh višek moderne varnostne tehnike. Aparati so tako občutljivi, da začno delovati takoj, čim se stene le nekoliko bolj stresejo, kakor se navadno tresajo.

Novo bančno poslopje je seveda nebotičnik. Zgornji del je iz jekla, temelji pa so kameniti. To je največje poslopje na svetu, ki je sezidano iz kamena in jekla.

V prvem nadstropju se nahajajo poslovni prostori banke in pa pisarne gospodov ravnateljev. Promet iz nadstropja v nadstropje posredujejo dvigala najbolj modernega sistema.

Posebna zanimivost nove zgradbe pa je obsežna telefonska naprava, ki omogoča dnevno 39.000 pogovorov z zunanjim svetom na poziv od zunaj, 59.000 pogovorov na poziv same banke in 51.000 pogovorov v banki sami med posameznimi oddelki.

SEJMI.

- 8. marca: Vel. Loka, Pilštanj;
- 9. marca: Brezovica;
- 10. marca: Raka, Smuka, Sv. Jurij ob Taboru, Kapele, Sp. Polskava, Dol pri Hrastniku, Kostrivnica, Hodoš;
- 11. marca: Račna, Gradac, Slov. Bistrica;
- 12. marca: Drenovo, Kotredež, Vesela gora, Radovljica, Turjak, Sp. Logatec, Sv. Jurij ob juž. žel.;
- 13. marca: Loka pri Zid. mostu;
- 14. marca: Dobernič, Sv. Vid pri Grobelnem.

VALUTE.

1 nemško marko	Din	13'50
1 švicarski frank	Din	10'94
1 avstrijski šiling	Din	7'98
1 angleški funt	Din	276'40
1 ameriški dolar	Din	56'50
1 češkoslovaško krono	Din	1'68
1 italijansko liro	Din	2'98

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

registr. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun
obrestuje po 5½% brez odpovedi,
pri trimesečni odpovedi po 7%
brez odbitka davka na rente

Stanje vlog nad 30.000.000 Din
Rezerve nad 700.000 Din

Jamstvo za vloge presega
večkratno vrednost vlog

Podružnici v Kamniku in Mariboru

Okužen popek pri teletih in žrebetih.

Kakor znano, se popkovina pri porodu pretrga in s tem trenutkom je prekinjena zveza med materjo in novorojencem. V popkovini je dvoje žil odvodnic in dvoje dovodnic, ki jih skupno obdaja kožica ovojnica. Ko se žile odvodnice pretrgajo, se ne zacelijo takoj, temveč ostanejo nekaj časa odprte. Razumljivo je, da se taka sveža rana kaj lahko okuži na hlevskih tleh, kjer je vse polno nevidnih kužnih klic. Ako se take bolezenske klice zanesejo na odprte žile, ki so polne strjene krvi, se tu hitro razmnožijo in prodirajo po žili proti notranjosti. Na popku nastane vsled tega vnetje z oteklino, ki se kmalu zagnoji. Pripeti se celo lahko, da pridejo te kužne kali že takoj po okužbi v krvni obtok.

Ker ima vsako živalsko telo v svoji krvi več ali manj odpornih snovi, ki preprečujejo razvoj kužnih klic, ne pride vedno takoj do okuženja krvi, temveč se razvije najprej vnetje, ki je omejeno samo na popek. Otečen popek postane občutljiv in vroč, preostala ovojnica, ki visi iz popka, se zelo počasi suši. Ako popek stisnemo, se izceja iz njega rumenkastorjava gnojna snov. Pod kožo, od popka proti prednjim nogam, obtipamo zatečene žile, ki so trde in za prst debele. Včasih se to vnetje ne razširi dalje, temveč se po daljšem času zmanjša in polagoma izgine. S pravilnim zdravljenjem se da to pospešiti, tako, da bolečine kmalu ponehajo in žival popolnoma ozdravi.

Pri večini slučajev se pa bolezen poslabša. Kužne klice prodrejo skozi žile v notranjost trebuha do krvotoka in zastrupijo kri. Posledice tega so različne. Vedno popade tako okužene živali huda slabost, združena z visoko vročino. Prenehajo sesati, so žalostne, onemogle ter neprestano ležijo. Če jih postavimo na noge, se s povešeno glavo komaj vzdržujejo pokonci, vsled velike slabosti pa kmalu nato omahnejo na tla.

Čez nekaj dni se pojavijo značilni bolezenski znaki na različnih delih telesa. Tako opazujemo najprej in najčesteje boleče otekline na členkih nog. En ali več členkov zateče, postanejo vroči in boleči. Posebno rado oboli sprednje ali zadnje koleno. Te otekline včasih izginejo same od sebe, večinoma se pa sčasoma zagnojijo in predrejo. Iz rane se izceja gost rumenkast gnoj.

V drugih slučajih se bolezen razvije v pljučih. Pri tem opazamo sprva boleč kašelj, dihanje postane otežkočeno. Iz nosa se prične pozneje izcejati gnojen smrkelj. Živali navadno ne ležijo na strani, temveč na spodnjih prsih, da si tako olajšujejo dihanje.

Pripeti se tudi, da bolezen napade možgane. V tem slučaju opazujemo hudo omedlevico, živali se za svojo okolico sploh ne zmenijo. Ponekod opazamo krče ali celo ohromenje na raznih delih života.

Skoraj vedno pa spremlja opisane znake smrdljiva driska. Včasih se že precej spočetka pojavijo hude bolečine v trebuhu. Živali ležijo skrčene in obračajo glavo k životu, kakor konj, kadar ga ščiplje. Če jih potipamo po trebuhu, boleče zastokajo. Kmalu jih začne goniti na blato, tudi ščijejo pogostoma, driska postaja vedno hujša, tako, da na koncu sploh ne morejo več zadrževati ne blata in ne vode. Medtem vidno hirajo in naglo hujšajo, dokler jih moči ne zapustijo in smrt reši muk.

Izjemoma se dogodi, da se bolezen vleče dalj časa, živali le polagoma pešajo in poginejo šele čez par mesecev. Dogodi se tudi kakor pri vsaki bolezni, da bolna žival ozdravi, toda tak slučaj je redek.

Če je bolezen nastopila zelo burno, traja samo dva do tri dni. Navadno se računa za

normalen potek bolezni dva do tri tedne. V splošnem pogine več žrebet kot telet, živali plemenitih pasem so občutljiveje kot takozv. domačih pasem. V nekaterih hlevih se pojavlja bolezen posebno hudo in trdovratno, tako da uničuje ves zarod, ako se ne ukrene nič proti temu.

Kakor pri vseh boleznih, velja posebno še v tem slučaju pravilo, da je boljše se bolezen varovati kot zdraviti jo. Že spočetka sem omenil, da se kužne klice zanesejo v telo skozi žile na popku. Glavna naša skrb mora biti torej, da to okuženje preprečimo. Zato je najvažnejša čistota v hlevu in pravilna nega popka novorojencev. Najbolje je, da se že par dni pred porodom postavi mater na primereno, oddeljeno mesto v hlevu, da se nastelje s čisto, izprašeno, suho slamo. Koristno je tudi, vsaj vsak večer omiti plodnico in gornji del repa s toplo vodo in milom. Skrbeti se mora obenem za dobro zračenje hleva, da zrak v njem ni zadržljiv in vlažen. Odpadke je treba čim večkrat odstraniti, da ostane ležišče suho.

Pri porodu se mora paziti, da se položi novorojeno žival na suho, čisto steljo. Še bolje je ujeti mladiča na čisto, vročezlikano rjuho. Zelo važno je, da so roke oseb, ki pri porodu pomagajo, skrbno umite s toplo vodo in milom. Posebno nohte se mora imeti čiste. Priporočljivo je, da se že umite roke še s špiritom (zadostuje navaden gorilni špirit) ali z močnim žganjem umijejo. Takoj, ko je žival rojena, se jo položi na hrbet. Popkovina in bližnja okolica se nato skrbno obriše s čisto krpicco ali vato, namočeno v špirtu ali žganju. Nato se kane na žile, kakor tudi v razpeto mošnjo popka, po par kapljic peruanskega balzama, ki se ga dobi v lekarni. Peruanski balzam je izvrstno razkuževalno sredstvo, ki se dobro oprime tkiva ter obenem pospešuje zaraščanje rane.

Kdor bo tako ravnal, se bo z uspehom obrnil bolezni in obvaroval škode. Spominjam se, da sem bil nekoč klican v neko grajščino,

kjer so imeli okoli 30 krav. Tožili so, da zadnje čase ne morejo vzgojiti niti enega teleta, ker jim vsa po porodu poginejo. Ker se je imela ravno ena krava oteliti, sem izvršil razkužbo popka, kakor sem zgoraj opisal. To tele ni zbolelo. Od takrat so delali tako, kot sem jim pokazal, in teleta so ostala vsa zdrava na veliko veselje posestnika.

Zdravljenje živali, katerih kri je že zastrupljena, je zelo težavno in malo uspešno. Tudi če take živali bolezen prebolijo, ostanejo navadno kilave. Edino takoj v začetku, dokler se bolezen v posameznih organih (pljuča, čreva, členki itd.) še ni razvila, se da z večjim uspehom s cepljenjem pomagati.

Na koncu naj omenim še to, da se dogode slučaj, kjer se živali okužijo že v maternem telesu, kar se dogaja večinoma le pri žrebetih. Žrebe se okuži z materno krvjo, ki vsebuje kužne klice, ne da bi se ji na zunaj kaj poznalo. To se dogaja ponajveč v kobilarnah in nima zato za živinorejce take važnosti, kot okuženje novka.

Živinozdravnik S. Arko.

* * *

Kmet, pomagaj si sam!

Tovariši kmetje!

Ustanovila se je Kmetijska okrajna zadruga z o. z. v Kranju za politični srez Kranj. Zadruga ima namen pomagati kmetovalcem članom v sedanjem težkem času, ko je vprašanje za kmeta samo dvojno: v združništvu ali v propast. Pomoč kmetu bode zadruga nudila zlasti na dvojni način:

1. Zadruga bo skrbela za skupno nabavo kmetijskih potrebščin. Z naročanjem naravnost iz tovarn po tovarniških cenah in z vagonskimi pošiljkami bo mogla zadruga članom dobavljati vse kmetijske potrebščine dosti ceneje in bolje, zlasti ker bodo na drobno razdeljevanje blaga oskrbovale različne zadruge okraja, ki bodo včlanjene v to Kmetijsko okrajno zadrugo.

Našim odjemalcem za Velikonoč!

razdelimo

400 nagrad

in sicer: 50 nagrad po 200 Din

50 nagrad po 100 Din

100 nagrad po 50 Din

Onim, ki bodo dali čevlje **templat** po razdelimo

200 nagrad po 10 Din

Cene čevljev so znižane in prodajamo le prvovrstno blago

Kakovost zjamčena.

Bloke prosimo, da shranite. Nagradene štenilke blokov bomo objavili v časopisju na **Velikonoč**.

Detailna prodaja

izdelkov tovarne C. Pollak d. d.

Ljubljana

Dunajska cesta št. 20 — dvorišče

pri **Pollaku**

2. Zadruga bo skrbela za skupno prodajo kmetijskih pridelkov kolikor mogoče brez prekupcev naravnost konsumnim zadrugam. Po možnosti bo pridelke tudi izvažala. Zbiranje pridelkov bodo zopet prevzele zadruga po okraju, ko bodo včlanjena pri Kmetijski okrajni zadrugi. Kjer take zadruga še ni, bo razdelitev in zbiranje oskrbel določeni poverjenik.

Z ozirom na tak namen zadruga vabimo vse kmete okraja, da pristopijo kot člani in pričakujemo, da se bo vsak kmet temu vabilu odzval.

Čim več bo članov, tem močnejša bo zadruga, tem lažje bo vršila svojo nalogo in tem več bo koristila svojim članom.

Delež, ki je bil prvotno nameravan v znesku 1000 Din, je bil končno javno znižan na 250 Din in to zaradi lažje udeležbe manjših posestnikov. Seveda pričakujemo, da bodo vsi boljši posestniki vzeli po velikosti posestva vsaj dva, tri ali več deležev.

Pisarna in skladišče Kmetijske okrajne zadruga se nahaja v Delavskem domu v Kranju, kjer se ob poslovnih urah dajejo vsa tozadevna natančnejša pojasnila, tako glede vpisa članov, kakor tudi sprejema naročil pomladanskih potrebščin, kakor gnojil in raznih semen. Zaradi lažjega obratovanja bodo pa v najkrajšem času dostavljene vsem v okraju obstoječim zadrugam in poverjenikom tozadevne prijave in naročilne tiskovine.

Prvo načelstvo zadruga je sestavljeno iz kmetov okraja, ki jih vsi poznate.

Predsednik: Brodar Janez, Hrastje. Namestnik predsednika: Novak Lovro, Pivka. Odborniki: Burgar Joža, Hraše; Mol Franc, Voglje; Ahčin Anton, Zg. Brnik; Erzar Lovrenc, Pšenična Polica; Sajovic Ciril, Velesovo; Kristanc Janko, Srednja vas; Zaplotnik Karol, Letence; Zupan Ivan, Srakovlje; Križnar Tomaž, Okroglo; Šifrar Martin, Bitnje; Dolenc Jožef, Zabnica, Jamnik Franc, Podreča. Odborniki za Skofjeloško, Tržiško in Jezersko okolico se bodo še na posebnih sestankih v teh krajih določili.

Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani, reg. zadruga z neomejeno zavezo, Tavčarjeva ulica števil. 1. Iz poročila načelstva za poslovno leto 1930 razvidimo, da je ugled in solidno poslovanje tega zavoda pripomoglo k temu, da so se posli v kljub splošni gospodarski krizi povečali, posebno pa izkazuje porast članstva in vlog znaten napredek, ki je razviden iz sledečih podatkov: Promet je znašal v letu 1930 Din 344.419.521'34 (Din 338.564.441'34) — v oklepajih stanje leta 1929 —, število zadržnikov 1263 (1027), vloge Din 30.096.428'62 (Din 26.447.374'86), posojila Din 27.802.275'61 (Din 25.498.472'20), čisti dobiček Din 217.217'41 (Din 210.570'24), rezervni zakladi Din 740.129'31 (Din 522 tisoč 911'90), upr. premoženje Din 33.555.823'43 (Din 28.413.299'47).

Zaključek šestdesetega kmetijskega tečaja v Vuhredu, srez dravogradski. Šestdesetki zimski kmetijski tečaj, ki je trajal od 20. januarja do 22. februarja 1931 je bil v nedeljo, dne 22. februarja t. l. primerno zaključen ob navzočnosti načelnika sreskega kmetijskega odbora g. ing. Franjo Pahernika, sreskega banovinskega kmetijskega uradnika g. Altonza Zdolška in občinskega kmetijskega odbora. Udeležba je znašala 35 oseb na dan. Prvi je nagovoril udeležence ing. Pahernik, ki je v lepo zbranih besedah izrazil zadovoljstvo z ozirom na lep obisk tega tečaja, nakar je predal besedo kmetijskemu uradniku Zdolšku, ki se je isto pohvalno izrazil, da je bil za kraj Vuhred tečaj v zadoščenju predavateljev sijajno s požrtvovalnostjo obiskan, kar je dokaz, da so tečaj posečali kmetijski fantje, možje, žene in dekleta iz zelo oddaljenih gorskih krajev. Vztrajnim obiskovalcem je g. Zdolšek razdelil kopo raznih strokovnih navodil in več knjižic »Mali sadjar«, ki jih je brezplačno podelila kr. banska uprava v Ljubljani. Govornik je v živih besedah pozival udeležence, naj hranijo nanko, ki so jih pridobili na tem tečaju, globoko v srcu, ker rešitev iz burnih valov trpljenja našega kmeta je in bo edino v napredku našega splo-

šnega kmetijstva. Na tečaju so predavali sledeči gg.: sreski načelnik dr. Dionizij Maraž: položaj kmetijstva v srezu, sreski podnačelnik Ivan Milač: kmetijski zakoni, kmetijski uradnik Zdolšek: sadjarstvo, živinoreja; travništvo, poljedelstvo, združništvo, planšarstvo, umetna gnojila, prašijereja, sadjarstvo in sadni škodljivci, sreski šolski nadzornik Močnik Peter: kmetijsko računovodstvo, knjigovodstvo, kletarstvo, vrtnarstvo in konzerviranje sadja. O gozdarstvu je predaval ing. Pahernik, o higijeni dr. Maks Pregelj, okrožni zdravnik iz Vuzenice, živinozdravništvo je poučeval uradni veterinar Kolenc. Pri vsem tečaju je bilo opaziti veliko pozornost učitelstva šole v Vuhredu.

XII. dražba kož divjadi se vrši dne 23. marca t. l. na velesajmu v Ljubljani. Opozarjamo vse posestnike divjih kož, da je to zadnja dražba kož divjadi v tem letu. Zato naj nihče ne zamudi te ugodne prodajne priložnosti. Kože se sprejemajo že sedaj in najpozneje do 20. marca. Letošnja januarska dražba je navzlic neprilikom, ki jih povzročila splošna gospodarska kriza, dobro uspela. To je posledica organizacije »Divja koža«, v kateri sta sedaj zvezana pridobitelj in prodajalec. Ugodne posledice njenega dela čutijo danes vsi jugoslovanski lovci. Kože sprejema in daje navodila »Divja koža«, Ljubljana.

Izplačilo kuponov 7% investicijskega posojila. Lastniki kuponov 7% investicijskega posojila iz leta 1921. se opozarjajo, da se začne izplačevanje 19. kupona 15. marca t. l. Poleg blagajne oddelka za državne dolge in državni kredit pri ministrstvu financ bodo vršile izplačevanje vse davčne uprave ter Poštna hranilnica v Beogradu s filijalkami v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu s podrejenimi poštami ter denarni zavodi, ki so za to posebno pooblaščenji.

Rusko zlato v Berlinu. Te dni so pripeljali Rusi četrto pošiljko zlata v Berlin, tako da znaša skupna teža 29.000 kg zlata. Sovjeti so zastavili zlato za velikanska naročila strojev v Nemčiji.

Spomladna setev

Travniki, pašniki, krmske rastline
so najbolj hvaležne za gnojenje s

Tomasovo žlindro

Znamka

Zvezda

Tomasova žlindra

je izdatno učinkujoče, zato cenenno fosfatno gnojilo.

Tomasova žlindra

vsebuje poleg fosforne kisline blizu 50% učinkovitega apna.

Tomasova žlindra

je najbolj preizkušeno gnojilo za travnike, deteljšča in pašnike.

Tomasova žlindra

učinkuje spomladi raztrošena ravno tako dobro kakor jeseni.

Spisi o uporabi se daje brezplačno pri

**Verein der Thomasmehlerzeuger
Berlin W. 35.**

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovanske gradbena in kreditna zadruga
r. z. o. o. v Ljubljani, Kotodvorska ul. 35/I.

Pravila proti plačilu Din 5.— v znakah. Za odgovor prosimo znakmo.

Uradne ure od 8-12 in od 14-18.

Čevljarji, pozor!

Za spomladansko sezono sem dobil ševro in boks v najnovejših modnih barvah iz inozemskih tovarov, kakor tudi črni n rjavii boks in prvovrstne podplate od najboljših domačih tovarov po najnižjih cenah.

Osebo naj se vsak prepriča, saj nakup ni obvezen

Se priporoča

Franc Erjavec

TRGOVINA USNJA, Ljubljana, STARI TRG 11/A.

Vabilo
na
V. redni občni zbor

zadruga

„Kmetški hranilni in posojilni dom“
v Ljubljani

registrirane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil v sredo dne 18. marca 1931 ob
2. uri popoldne v združnih prostorih v Ljubljani,
Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1 prtl.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za 1. 1930.
4. Razdelitev dobička.
5. Potrditev kooptacije načelnika.
6. Predlogi združnikov.

Pripomba:

1. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši
čez pol ure drug občni zbor v istih prostorih z istim
dnevnim redom, ki sklepa brez ozira na število za-
stopanih glasov.

2. Računski zaključek in predlogi ter poročilo nad-
zorstva so osem dni pred zborom razpoloženi v za-
družni pisarni članom na vpogled.

Ljubljana, dne 18. februarja 1931.

Kmetški hranilni in posojilni dom
v Ljubljani

reg. zadruga z neomejeno zavezo.

Alojzij Tršan, S. T.

Janko Malenšek, S. T.

1. do 10. marca 1931

razstava

in sejem ple-
menske ži-
vine v
Novem Sadu

Najboljša prilika za nakup plemenske živine. Raz-
stava vsakovrstne plemenske živine iz vse države.
Najbolj ugodno za živinorejce, da izboljšajo stanje
plemenske živine.

Popust na drž. železnicah za posetnike in živino.
Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo razstave.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na
malo!

Na
veliko!

Ustanovljeno
1839

Lep češki

semenski oves

vedno v zalogi

EKONOM, Ljubljana

Kolodvor na ulica 7

rjava,
goveja
koža

rjava,
goveja
koža

črna,
telečja
koža

črna boks

črna boks

rjava boks

Vsi čevlji so solidno izdelani.
Kar ne ugaja,
se zamenja ali vrne denar.

Trgovski dom Stermecki
Celje št. 63

Veliki, ilustrirani cenik zastoj!

Pristopajte k

Kmečki Matci!

Krankska hranilnica v Ljubljani
Oblasna hranilnica m. riborske oblasti v Mariboru
Oblasna hranilnica m. riborske oblasti, Maribor
Podružnica Celje (prej Južnoštajerska hranilnica v Celju)

naznanjajo

da se je izpremenil njihov naziv in bodo poslovale odslej pod tvrdko

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE, LJUBLJANA

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE, MARIBOR

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE, PODRUŽICA CELJE

Hranilnice Dravske banovine so pupilarno varni banovinski denarni
zavodi in jamči za njihove obveznosti Dravska banovina z vsem
svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo

Borečine in zbadanja
v kosteh - členkih
mišicah - ledjih
zobeh - glavi

odstranja
tako

ALGA
za masažo

Masirajte se že noč - že zjutraj boste vstali
prerajeni

ALGA se dobiva povsod
1 steklenica Din 16

Po pošti pošlje
Laboratorij „ALGA“ Sušak

4 stek. 77 Din, 8 stek. 131 Din, 14 stek. 205 Din, 25 stek. 320 Din

1000 Din tedensko POSESTVO

zaslužite z obiskovanjem v Vašem okraju. Znamko za odgovor. TOVARNA KOSMOS Ljubljana, p. pred. 307.

Vajenca

za pekovsko obratnost s hrano in stanovanjem v hiši sprejemem takoj. Prednost imajo kmečki sinovi. Ponudbe na: Alojzij Vavpotič, Šmarca, p. Kamnik.

ob prometni cesti, 42 oralov njiv, travnikov in gozdov. Enonadstropna hiša z dobrodočo gostilno in gospodarskim poslopljem. Lastna vodna moč, gramozolom in zidana apnenca se na prostovoljni javni dražbi 16. marca t. l. ob pol 9. uri dopoldne prodaja.

Pojasnila daje: **Franc Glavič**
posestn. in gostiln.
Polhov gradec 54

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi
Družba „ILIRIJA“ - Ljubljana
Dunajska cesta 46. Telefon 28-26

ŠIVALNI STROJI

„GRITZNER“
„ADLER“
in kolese,
najboljši material,
precizna konstrukcija, krasna
oprema ter najnižja cena
so samo pri

Velikotna garancija!
Posk v vsaki hiši brezplačno!

Jos. Petelinc, Ljubljana
ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika

Pristopajte k Kmetijski Matici.

Oblastveno koncesionirana
šoferska šola
GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Gosposvet-
ska cesta št. 12
Zahtevajte informacije

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov i. t. d. pod zelo ugodnimi pogoji sprejememo.

„CENTRA“ trgovina šivalnih strojev i. t. d.
Ljubljana,
Poštni predal 248.

Pozor kmetovalci!

Vsak dober kmetovalec ima že danes zgrajeno gnojnično jamo, pač pa mnogim manjka še prepotrebni

gnojnični sod z razpršilnikom
katerega naj si takoj nabavi po dnevnih cenah pri sodarskem mojstru

IVANU MEDVEDU
Tacen
pod Šmarno goro

Kdor
oglasuje, ta napreduje!

Kako pridelati mnogo dobrega blaga?

Vzemimo na pomoč ona tehnična sredstva, ki povzročajo večje in boljše pridelke, obenem pa zmanjšajo pridelovalne stroške. Eno teh sredstev je:

Apneni dušik, ki vsebuje 16-20% dušika in do 70% apna, to je skupno 80-90% rastlinske hrane. Apneni dušik vpliva blagodejno na vse posevke. Travniki dajo bujno in dobro seno. Na njivah, vinogradih in sadonosnikih povzročijo apneni dušik večji pridelek tako kakovostno kakor količinsko.

Nitrofoskal-Ruše pa vsebuje vso potrebno rastlinsko hrano - dušik, fosforne kislino, kalij in apno. V sled tega nadomestuje vsa ostala enostranska umetna gnojila in je prikladno za vse posevke in vsako zemljo. Apneni dušik in Nitrofoskal-Ruše se lahko naroči pri „EKONOM-u“, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7, ali pa pri:

Tvornici za dušik d. d., Ruše pri Mariboru

ki razkrije tudi zemljo in daje navodila za umno uporabo umetnih gnojil.

EKONOM

OSREDNJA
GOSPODARSKA ZADRUGA
V LJUBLJANI

Kolodvorska ulica 7

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo bannaško in domačo moko, krmila, špicerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete. Velika zaloga vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland-cementa.